

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 180—
za pol leta 90—
za četrt leta 45—
za en mesec 15—
Za inozemstvo celoletno K 240—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 30—
za inozemstvo 35—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvarica (50 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 4-50
uradni razglas, poslana
itd. po K 6—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/8 mm K 10,
izhaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nevrnjenost pisma se ne
sprejema. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7583.

Stališče kmetov proti komunističnemu rova- renju.

Jugoslovanska Kmetška zveza se je v
svoji plenarni seji dne 13. maja bavila s
sedanjim političnim položajem in z zad-
njim prevratnim komunističnim poizkusom.
Skenila je sledečo proklamacijo:

Naša kmetška organizacija smatra za
predpogoj ljudskega blagostanja mir in
red v državi; red obsoja vsako gibanje,
ki skuša izpremeniti položaj z nasiljem in
prevratom. Kakor je naša organizacija
pripravljena s organizacijami drugih sta-
nov skupno iskati potov in sredstev za
zboljšanje gospodarskih razmer in ozdrav-
ljenje vojnih posledic, tako bo z vso svojo
organizirano silo podpirala državo in vse
one činitele, ki obsojajo nasilje in prevrat
kot politično sredstvo; zato pa naša or-
ganizacija pričakuje v tem stremeljenju
vsestranske podpore od vlade in vseh, ki
jim je mar miren in reden razvoj in na-
predek našega ljudstva in obsoja krvave
poskuse komunistov, ki dosedaj še nikjer
niso prinesli sreče.

Naša delegacija zapu- stila Pallanzo.

LDU Trst, 14. maja. »Il Piccolo« poro-
ča i Pallanzo z dne 13. t. m.: Jutri dopol-
odne zapusti jugoslovanska delegacija Pal-
lanzo. Gosp. Pašić se odpelje v Erian, da
nadaljuje tam svoje zdravljenje. Minister
dr. Trumbić odide s svojim tajnikom
Pavlovićem in z ostalim osebjem delega-
cije v Pariz. Jugoslovanska delegacija je
ostala dva dni v Pallanzi, ker je pričako-
vala, da se bo italijanska ministrska kri-
za skoraj rešila in da se bodo nato poga-
janja nadaljevala. Ta odhod ne znači no-
bene izpremembe s strani Jugoslovenov,
v kolikor se tiče morebitnega nadaljeva-
nja pogajanj.

V zeleni Maribor!

Živo so vsakomur še v spominu dnevi
lanskega dijaškega zborovanja v Ljubljani,
kjer se je po strahoviti vojni prvokrat v
novi državi zbralo jugoslovansko katoliško
dijaštvo, si ucvrstilo svoje vrste in začr-
talo pot, ki naj jo hodi odločno v mladi
državi. Življenja in hotenja polno dijaštvo
je šlo na delo in delo ni ostalo brez sadu.
Danes stoji jugoslovansko katoliško
dijaštvo močno orga-
nizirano, da mu je mogoče iz-
peljati vse svoje dalekosežne
načrte. Sredi zmed in zmešnjav, ki so
nastopile — žal — kmalu, se je katoliško
dijaštvo utrdilo v svojem prepričanju, da
je samo v jasnem in odločnem krščanskem
geslu naša rešitev. Pomnožile so se vrste
mladih inteligentov, zavedajoč se velike
naloge, ki jo je prevzelo nase. Odtod ti-
sta klena samozavest, ki je vladala v pre-
teklem letu v naših dijaških organizacijah,
odtod tisto mladobojno vse presnavljajoče
življenje, ki hoče kvišku k svojemu Idealu!

Letos pa so vse oči uprte v Maribor,
kjer se bo koncem julija in začetkom av-
gusta vršil I. slovenski orlovski
tabor. Jugoslovansko katoliško dijaštvo
ni pomišljalo kam naj skliče svoje počit-
niško zborovanje. Od vseh strani so odme-
vali glasovi: Maribor, Maribor!

Zato kličemo celokupnemu jugoslo-
vanskemu katoliškemu dijaštvu, da se bo
letošnje dijaško zborovanje vršilo hkrati z
orlovskim taborom v Mariboru, kjer ho-
čemo nastopiti skupno z našimi prosvet-
nimi mladinskimi organizacijami in v prvi
vrsti z Orli, našo najvzornejšo mladinsko
organizacijo.

Maribor je dan slavlja ju-
goslovanske katoliške kmet-
ske, delavske in dijaške omla-
dine! Mi katoliški dijakli hočemo kot
pravi demokratije skupno z delavsko mladi-
dino in kmetiskimi fanti manifestirati za
naše prepričanje, za krščansko prosveto
našega troimenega naroda, za pomirljivo
zblizanje vseh stanov v naši državi.

Dijaško zborovanje se bo pričelo v
četrtak, 29. julija in bo trajalo tri dni. Zbo-
rovanja bodo skupna kakor tudi posebna
za srednješolce in za akademike. 30. julija
bo slavnostno zborovanje zopetne uposta-
vitve »Slovanske lige katoliških akademi-
kov«, kjer se bo položil tudi temelj za
»Katoliško dijaško internacionalo«. Popol-
odne bo sestanek vseh prosvetnih akadem-
skih društev: Kačiča, Strossmayerja, Pa-
vlinovića, Martića in Slov. dij. zveze, ki
bo imela tudi svoj redni občni zbor. Spo-
redno bodo zborovale tudi organizirane
jugoslovanske katoliške dijakinje. Dijaško
zborovanje bo zaključil predstavniški se-
stanek »Jugoslovanske katoliške dijaške
lige«.

Organizirani jugoslovanski katoliški
dijaki bodo imeli v Mariboru svoje poseb-
no stanovanje, ki bo prosto in hrano, ki
ne bo presežala 15 K dnevno. Enako bodo
imeli i dijakinje svoje posebno stanovanje
in hrano ter posebno dvorano za zboro-
vanja.

Zato naj vsa akademska društva in
srednješolske organizacije do konca maj-
nika naznanijo vse svoje slovenske člane
na naslov: Pripravljalni odbor
S. D. Z. za Maribor, Ljubljana,
Ljudski dom II/25. Vsakdo naj na-
tančno označi koliko in katere dni da se
bo mudil v Mariboru. Pripravljalni odbor
O. Z. bo preskrbel polovično vožnjo na
vseh progah južno in državne železnice.
Za hrano bo preskrbljeno.

Tovariši in tovarišice! Pridite v čim
večjem številu v Maribor! Malo ne ves
kulturni svet bo poslal svoje zastopnike
v Maribor in tudi mi dijakli smo že pova-
bili naše tovariše iz Češkoslovaške, Polj-
ske, Švice, Francoske, Angleške, Belgi-
je itd.

Delajte prihranke že sedaj! Organi-
zacija in društva naj prirede kake predstave,
da se omogoči siromašnejšim tovarišem
pot v Maribor!

Katoliške dijakinje! Pojdite v Maribor
v večjih grupah in ako je mogoče v narod-
ni noši!

Maribor je dan slavlja jugoslovanske
katoliške mladine. Maribor je začetek no-
vega dela slovenskega — jugoslovanskega
katoliškega dijaštva! J. K. D. L.

Novi doneski k agrarni reformi.

V sobotni številki »Slovenca« smo
priobčili v bistvenih točkah pogodbo, ki
se je sklenila v svrhu eksploatacije Auer-
spergovih gozdov. Konstatirali smo suha
dejstva. V bistvu jih še enkrat pribijemo:
Kmetje dobe lesa, kolikor ga potrebujejo;
domača obrt dobi na razpolago lesa, ko-
likor ga potrebuje. Gospodarska zveza ne
dobi niti enega hloda, pogodila se je le za
zadrage, ki so pri njej včlanjene. Tisoče
zadrušnikov bo udeleženi po tej pogodbi
na eksploataciji gozdov; to je že sociali-
zacija, vsaj delna. Zastopniki mizarske in
stavbinske obrti cele Slovenije so se do-
govorili z lesnim oddelkom, da jih preskr-
buje v interesu javnosti po znižani ceni z
lesom. Količina bi znašala do 26.000 m³.
To so dejstva. In sedaj čuj, javnost, kaj
pišejo varuhi in protežje židovskega ka-
pitala kot odgovor na gola dejstva. »Na-
prej« replicira na naš članek s sledečo res
kavalirsko gesto:

Včerašnji »Slovenec« se jezi na naše
odkritje glede eksploatacije kočevskih
gozdov po znani družbi. Pravi, da so naše
objave demagoško. »Slovenec« mora v
obrambo kapitalizma tako pisati. Koliko
pa bodo imeli lesni zadrugarji in stavbe-
niki od te eksploatacije dobička, je drugo
vprašanje. Naravnost smešno se nam zdi
trditev, da bi bila, recimo Gospodarska
zveza, sklenila to pogodbo specielno v ko-
rist kočevskih in ribniških zadrug. To
lahko pripoveduje »Slovenec« tistim, ki ne
poznajo zadrugištva. »Slovenec« naj ob-
javi pogodbo, pa bomo lahko uvideli, ko-
liko dobička bo in kdo ga bo imel. To je
najkrajši izhod. V treh tednih ste organi-
zirali vse interese, zadruge in stavbe-
nike? Kaj še, niti ozirali se niste nanje!

Tej polemiki pravzaprav ni treba ko-
mentarja. Za razsodne ljudi pove več kot

vsak drug argument. »Kaj še, še ozirali se
niste nanje!« S tem je seveda za razredno
zavednega socialista stvar opravljena.
Pred to dogmatično trditvijo se razblinijo
vsa dejstva v prah in pepel. Roma loruta,
»Naprej« je govoril, kaj pomenijo proti
njegovim besedam vse pogodbe in vsi do-
govori. Če se naštevajo bistvene točke
pogodbe in med načelniki organizacij skle-
njeni dogovori, vse to ne more vzdržati
proti veličastveni besedi »Napreja«: »To
naj pripoveduje »Slovenec« tistim, ki ne
poznajo zadrugištva.«

Ta način polemike je značilen. To je
načelno hujskanje, načelno zvodništvo jav-
nega mnenja, načelno poneumnevanje
ljudstva. Značilna je pa tudi še v drugem
oziru. Mi smo v včerašnjem članku na-
mignili na pogodbe za izvoz lesa, ki jih je
bivše socialistično socialno poverjenišvo
sklepalo z raznimi tvrdkami. Omenili smo
»Croatia« in g. Drufovko. Zakaj se »Na-
prej« ne potruži, da bi prinesel jasnost v
to temno zadevo? Zakaj se ni socialistič-
no poverjenišvo oziralo na domače ljudi,
ki so nudili vsaj iste ugodnosti, če ne bolj-
ših, kakor »Croatia«? Zakaj se je z enim
samim kapitalistom pogodilo za izvoz 1000
vagonov lesa? Kje so bili tedaj oziri na
državo, javne interese in naše zadrugi-
štvo? Kateri so bili razlogi, da se je tega
moža na državne stroške in z državno po-
močjo dvignilo iz nekdanje brezpomemb-
nosti v milijonske višave težkega vojnega
dobičkarja? »Naprej« ima tukaj bogato po-
lje za razmišljanje in stilistične vaje? Mi
bomo pa v te temine posvetili in preiskali
tudi razne druge temne kote.

V očigled tej umazani kampanji in
zlobnem napadu na zadrugištvo pa po-
zivljamo vse svoje zadrugiške delavce po
deželi: Na zadrugo delo! Že obstoječe za-
druge utrdite, razširite in poglobite. Kjer
še ni zadrug, pripravite nemudoma tla za-
nje. Velika bogastva so na naši zemlji, ki
jih bomo le z združenimi močmi mogli po-
staviti na trg. Tuj kapital sega od vseh
strani po njih, skuša nas spraviti v gospo-
darsko zavisnost, kakor smo bili prej v
politični in gospodarski sužnosti. Židovski
kapital je imel in bo imel v gotovih kro-
gih, ki tudi sedaj vikajo in sikajo, vedno
svoje zagovornike. Mi pa hočemo s trd-
nim, zdravim in vsestransko razširjenim
zadrugištvom preprečiti to splošno po-
plavo in s tem tudi mirnim potom pripra-
viti tla za pravičnejše socialno urejeno go-
spodarstvo.

Problem kulturnih de- lavcev.

Majhna je kultura slovenskega rodu.
Vendar je pa v njej toliko svežega in sa-
moniklega, v njo je položenega toliko na-
pora in idealizma, da čutimo, da je nekaj
svojestveno našega, nekaj, česar nam ne
more nuditi ne bogata kultura duhovitih
Francozov, ne špekulativni in razglablja-
joči duh Nemcev, še manj pa hladna, ra-
čunajoča polkultura Novega sveta. Iz slo-
venskih kulturnih zakladov diha vonj naše
zemlje. Ljubimo jo tembolj, ker so jo ustva-
rili gladni idealisti, od Čopa, Wolfa in Pre-
šerna pa do rodu jetičnih genijev Murna
in Groharja.

Dobili smo najvišji kulturni zavod, ki
ga more posedovati narod. Na prvi hip bi
se zdelo, da mlademu rodu ne bo priso-
jena trpka usoda stoterih talentov, ki so
se pogrezili v močvirje, ali se izgubili v
tujini, hrepeneč po izobrazbi. Toda od na-
roda, od države in od agilnosti slovenskih
strank je odvisno, ali bo tudi ta kultura,
ki bo zrastle iz svobodnega, samolastnega
življenja Jugoslavije, kultura beračev, slo-
neča na bedi slovenskih množic. Ne mo-
remo zanikati, da stoji razvoj kulture v
tesni zvezi z blagostanjem najširših ljud-
skih plasti. Dokler je slovenski umetnik
pisal stotini izvoljencev, dokler je sivekal iz
slovenske zemlje in duše s tesno zavestjo,
da ne bo mogel v domovini prodati slike,
— toliko časa je bila ta kultura tuja ljud-
stvu, ne morda po svojem duhu, ampak za-
to, ker se je od sto naših ljudi moralo bo-
riti za skorjo kruha s tako silo, da so pu-
stili ob strani vse kulturne interese. Iz te-
ga obupnega stanja, v katerem se je na-

hajala kultura naših bednih množic, se je
izvil genialnemu Janezu Wolfu krik: »Če
kje, gre v naši deželici umetnost za kru-
hom.« In ne samo umetnost, ampak tudi
vse panoge znanstva, idealne in realne.

Ali ima danes slovenski kulturni de-
lavec širše poti pred seboj? Če pomislimo
na kulturno puščavo, nad katero je vzha-
rel pred leti Prešernov genij, če preteht-
tamo ves slepi odpor, ubijajočo malobriž-
nost takratne inteligence, — potem šele
občutimo, da so se obzorja in pota neiz-
merno razširila. Na drugi strani pa more-
mo z lahkoto ugotoviti, da že dolgo svet
ni doživel dobe, ki bi tako omalovaževala
duševne vrednote, kot jih sedanja. Mate-
rializacija vsega življenja napreduje z or-
jaskimi koraki; vse, česar ni mogoče spre-
meniti v denar, je podrejene vrednosti.
Vedno globlje se ukoreninja nazor, da je
znanost »teorija brez praktične vrednosti«
in da je umetnost luksuz, ki si jo privoščijo
pošten meščan ob nedeljah po tečni ve-
čerji in črni kavi. In tako smo prišli do
tišine v kulturnem delu, do tišine, ki vpije:
Če kje, gre v naši deželici umetnost za
kruhom...

Kulture, sloneče na ramenih socialno
gaženih ljudskih množic, ne potrebujemo.
Za razvoj slovenskega človeka, za razmah
slovenskega plemena pa nam je nujno po-
trebna kultura, ki jo bo moglo in znalo
nositi jedro ljudstvo. Danes je ne zmore.
Ali naj jo podpro tisoči bajtarjev, ki so
zemlje lačni, ali drugi tisoči, katere je voj-
na potisnila med vrste mezdnikov? Jasno
se moramo zavedati, da se je zgostil pro-
blem slovenske kulture v eno temeljno
vprašanje: Kako osvoboditi jedro našega
plemena od najnujnejših skrbi za kruh,
kako ga gospodarsko osamosvojit, da se
potem obrne smernica njegovega dušev-
nega življenja tja v ono mesto, kjer snu-
jejo tihi kulturni delavci neumrlive dušev-
ne vrednote? Problem slovenske kulture
je v prvi vrsti socialno vprašanje vsega
naroda.

Tu se stikajo vsi bregovi in križajo
vsi veliki problemi. Kapitalistični družabni
red je zadel naš rod v koreninah, tudi v
tisti korenini, iz katere raste kultura. Pre-
porod in razmah samobitno slovenske ku-
lture bo prišel s socialnim preporodom
družbe. Na mesto nenaravnega, anarhič-
nega gospodarskega reda, ki absorbira
vse sile v golem boju za kruh, mora sto-
piti nov gospodarski red, socialna organi-
zacija produkcije in konsumsa. Potem se
bodo množice oddahnile, odtrgale od sa-
me stvari in posvetile svojo pozornost tudi
kulturni, kot življenjski potrebi vsakega
človeka.

Na kulturnih delavcih pa je, da ne-
prestano pletó niti med ljudstvom in kul-
turo. Če se odtrgajo od naroda, se grupi-
rajo kot poseben razred, ki je v oholem
samozadovoljstvu sam sebi »kultura«, —
potem odmrjo za nas in za resnično slo-
vensko kulturo. Njihova naloga je, da
zgrade most med živimi silami naroda in
ogromnimi kulturnimi zakladi. Dolžnost
in cilj ljudskega gibanja je pa, da si z
lastno močjo izvojuje socialno svobodo, ki
bo trden temelj slovenskemu kulturnemu
hramu.

Država SHS.

Narodno predstavništvo.

LDU Belgrad, 14. maja. 89. redni se-
stanek začasnega narodnega predstavi-
štva je otvoril podpredsednik dr. Ribar
ob pol 11. uri dopoldne. Ker ni bilo za-
dostnega števila navzočih poslancev, je
sejo zaključil in določil prihodnjo na sre-
do ob 6. uri popoldne.

LDU Belgrad, 14. maja. V ministrstvu
za notranje stvari se dela na organizaciji
občin v Bosni in Hercegovini po srbskih
zakonih. Načrt za to organizacijo je bil iz-
delan še za prejšnje vlade.

LDU Belgrad, 14. maja. Od 1. marca
lanskega leta pa do danes se je porabilo
za začasno narodno predstavništvo skupaj
8,132.000 dinarjev.

LDU Belgrad, 14. maja. Uvozna cari-
na za platno je znižana od 10.000 na 1000
dinarjev za vagon.

LDU Belgrad, 14. maja. Za ministrstvo prehrane in obnove zemlje je došlo 15 vagonov sladkorja.

LDU Belgrad, 14. maja. Čehoslovaški poslanik Kalina je posredoval pri naši vladi, da bo belgrajsko vseučilišče določilo profesorja, ki bi prevzel na vseučilišču v Pragi mesto lektorja za arbo-hrvatski jezik.

Italija.

Ministrska kriza.

LDU Trst, 14. maja. Listi poročajo iz Rima z dne 13. t. m. o vladni krizi: Kralj je sprejel danes dopoldne bivšega ministrskega predsednika Giolittija, ki mu je obrazložil svoje naziranje glede rešitve vladne krize. Giolitti je dejal, da prihodnji kabinet ne sme biti reakcionaren, marveč da mora dati narodu pravo svobodo, hkrati pa dati državi potrebno avtoriteto. Voditi mora politiko, ki se opira na voljo ljudskih mas, katero zastopajo v zbornici italijanske ljudske stranke in socialisti. Ker pa sedaj ni mogoče sodelovanje obeh strank v kabinetu, naj kralj poveri sestavo nove vlade oni teh dveh strank, ki bi hotela prevzeti odgovornost in izvesti vsaj del programa, ki mu ga je on očrtal. — Nato je kralj Viktor Emanuel sprejel v kratki avdijenci bivša ministrska predsednika Bosellija in Salandro, popoldne pa v daljši avdijenci voditelja italijanske ljudske stranke Medo, ki mu je obrazložil stališče svoje stranke. Meda je nasvetoval kralju, naj poveri sestavo kabineta osebi, ki ni zastopnik ne kake parlamentarne skupine in tudi ne kake politične stranke; ta oseba pa mora imeti zaupanje vseh strank. On sam je odklonil sestavo vlade. — Popoldne je kralj sprejel voditelje drugih strank ter predsednika in podpredsednika zbornice. Nitti bi v tem kabinetu prevzel listino zunanjega ministrstva, ker želi Giolitti, da se ne izpremeni dosedanja zunanja politika. V novo vlado bi vsekakor vstopil tudi Meda. Mnogo izgleda ima tudi ministrstvo, kateremu bi predsedoval reformirani socialist Bonomi. Nitti je odklonil sestavo vlade, je pa pripravljen prevzeti kak drug portfelj. Ker je kralj ponovno sprejel Nittija, ni, kakor zatrjujejo v parlamentarnih krogih, izključena kombinacija Nitti-Meda. Za jutri se pričakuje sestava nove vlade.

Češka.

Nemška parlamentarna zveza.

LDU Praga, 15. maja. (ČTU) Nemška parlamentarna zveza, ki obsega meščanske stranke, je postavila na čelo triumvirat: Krepek (nemški agrarec), Lodemann (svobododomiselc in grof Vetter von der Lilie (krščanski socialce).

Rusija.

Ententa zapustila Sibirijo.

LDU Praga, 15. maja. (ČTU) General Jenin ententni poveljnik v Sibiriji, je odpotoval v Evropo. Tako so evropske države in Amerika oficijelno zapustile Sibirijo.

Mirovna ponudba Finski.

LDU Kodanj, 15. maja. (DKU) »Berlingske Tidende« javljajo iz Helsinkov: Tukaj se govori, da je Čičerin te dni ponovil mirovno ponudbo sovjetske vlade Finski.

Finska proti boljševikom.

LDU Berlin, 15. maja. (DKU) »Vossische Zeitung« javlja iz Kodanija: Kakor doznava »Daily Express«, je sklenila Finska udeležiti se ofenzive proti boljševikom.

Ukrajina.

Novo ministrstvo.

LDU Berlin, 15. maja. (DKU) »Vossische Zeitung« poroča iz Varšave: Novo ukrajinsko ministrstvo je sestavljeno. Ministrski predsednik Levickij prevzame tudi ministrstvo za zunanje zadeve in za pravosodje.

Zveza narodov.

LDU Rim, 14. maja. (DKU — Stefani) Svet zveze narodov je zboroval danes dopoldne in popoldne pod predsedstvom Tiltonijevim. Obravnavali so naslednja vprašanja: Sestanek glavne skupščine držav, ki pripadajo zvezi narodov, vrnitev ujetnikov, ki se še nahajajo v Sibiriji, mednarodno varstvo žena in otrok, pritožbe nemške vlade, pripustitev novih držav k zvezi narodov, mednarodna statistika, preiskava na Ruskem in vprašanja, ki se tičejo tranzitnega prometa. Sklepi se objavijo v jutrišnji javni seji, najvažnejši ukrepi pa v sredo v javni sklepni seji.

Politične novice.

— Brez vzroka! »Napreje« piše: »Kdor da streljati brez vzroka, ta je krivec!« Pri tem dokazuje, da je vlada dala brez vzroka streljati na zapeljano množico na Zaloški cesti. Toda »Napreje« čisto nič ne migne in ne zine, zakaj so njegovi nemški sodrugi v Lincu dali streljati na komunistične sodruge. V Lincu so trajale demonstracije le pol dne in socialistični vojniki-sodrugi so streljali. Ali se nad tem »Napreje« ne zgraža? Zakaj ne piše o tem? Mar zato ne, ker so dali streljati Kristanovi prijatelji? Zakaj ne piše »Napreje« tudi o tem, kako opisuje soc. demokratska »Arbeiterzeitung« linske demonstracije? Pravi, da so bili masa nezavednih ljudi, mnogi pripravljeni na rop in plenitev. Ali »Arbeiterzeitung« tudi »sumniči« delavstvo? Ali je to tudi »beli teror«? »Arbeiterzeitung« odobrava streljanje v Lincu in le obžaluje, da so bili zadeti nedolžni in ne hujškatji, ki so se skrivali. Zakaj o tem ne piše »Napreje«? Zakaj piše le o Ljubljani? V Ljubljani je vlada mirno gledala in se ni ganila, ko so se vršile demonstracije pred deželno vlado, ko so komunistični hujškatji zavajali stavkujoče k upor. Še le, ko je bilo znano, da bodo demonstracije — po načrtu hujškatjov komunistov — hoteli prodreti v mesto in izvršiti puč, je vlada postavila na stražo 20 orožnikov na Zaloško cesto. Preiskava bo dognala in javnost bo izvedela, zakaj so orožniki streljali. Toda, če bi res ne bilo vzroka za strele, zakaj in kako sta bila obstreljena od strelcev iz revolverjev dva orožnika? Zakaj tega »Napreje« ne pove? Naj bo pošten ter naj obsodi hujškatje, ki so »vedli« reveže v nesrečo, kakor zaslužijo! Če to stori, bomo verjeli, da tudi resnično obžaluje padle žrtve. Sedanje pisanje »Naprejevo« pa napravi vtis, da hoče prelitati delavsko kri porabiti za to, da Kristamu zopet pridobi izgubljeno slavo. Zalostna slava bo to!

— Židovsko hlapčevstvo, ki se v Ljubljani nazivlje tudi Kristanov »Napreje«, je včeraj na uvodnem mestu objavil voden članek, kjer zabavlja na levo in desno. Stvar pa ni čisto nič tragična. Prav gotovo je pisec vodenega uvodnega članka bil precej razburjen kot smo mi. Mi nimamo razloga, da bi se razburjali, mož ga pa ima. »Naprejev« gospodar in duševni ter denarni vzdrževatelj gospod Kristan je skupaj z dunajskim judom dr. Kranzem spekuliral na milijone, ki tiče v Auerspergovih gozdovih. To pa je judu in Kristanu splavalo po vodi. Zato se sedaj nič ne čudimo, če je »Napreje« v Kristanovem imenu besen. Morda je celo »Naprejevo« pisanje plačal kak judovski Kranz, če se mu ne zdi škoda za tako vodeno besedičenje. — Kristan je bil v družbi kapitalistov nad pol leta minister in je s svojimi prijatelji zafural vse od lokomotiv do svoje stranke. Če danes zabavlja on in njegovi še preostali sodrugi, zakaj ni volitev, moramo to imenovati veliko hinavstvo. Nihče nima več povoda, da se boji volitev in ljudstva, ko ta socialpatriotska gospoda okrgo »Napreje«. Nad pol leta so sedeli na vladi, pa si niso upali izpeljati ne volitev, ne davka na vojne dobičke, čeprav so imeli moč in tudi parlament bi jih bil v tem podpiral. Ta gospoda se je rajša brigala za kupčije z dunajskimi judi ko za socialno zakonodajo v Jugoslaviji. Sedaj pomagajo onemogočati delo v parlamentu z obstrukcijo ter se delajo kakor nedolžna jagnjeta. Toda javnost in ljudstvo delo teh ljudi pozna. Tega se gospoda sama zaveda. Zato besni od jeze in groze pred bodočnostjo. Židov, skih hlapcev je strah.

— Odgovor demokratov Vesniču. Pod tem naslovom poroča »Hrvat« od 14. t. m. iz Belgrad med drugim: Dne 13. t. m. je potekel rok, ki ga je Vesnić stavil demokratski zajednici ko je zahteval decidirano izjavo, ali vstopijo na podlagi njegovega programa v koncentracijski kabinet ali ne. Po poslednjem pismu, v katerem so odklonili sodelovanje, se je bilo bati, da bodo dosledni nazorom v tem pismu tudi na Vesničev ultimativni odgovorili podobno in onemogočili koncentracijo. To bi tudi storili, da bi bila Protičeva vlada v demisiji. Po tem neuspehu bi Vesnić vrnil regentu svoj mandat, regent bi designiral novega ministrskega predsednika, sledila bi nova pogajanja, pri katerih bi demokrati po svojem mnenju več pribarantali. Sklep sedanje vlade, da pred sestavo novega ministrstva ne poda ostavke, pa jim je prekrizal račune, ker je po neuspehu Vesniča postal Protičev kabinet jačji, ker je iskreno hotel koncentracijo. V tem je iskati vzroka odgovoru demokratske zajednice pred poteklim rokom. — Imenovana Demokratska zajednica je po burnem posvetovanju, v katerem je došlo do ostrega spora med desnim in levim krilom, odgovorila Vesniču, da je pripravljena, stopiti v koncentracijski kabinet. Treba poudariti, kako je došlo do tega spora. Vodstvo demokratske zajednice je pristalo na to, da Protičev kabinet izpremeni §§ 6. in 7. Krizmanove uredbe od 14. februarja 1920 o beglukih. Po tem formalnem pritrdilu je ministrski

svet ukinil omenjeni sporni točki ter je regent podpisal ukaz o izpremembah. Nato je med demokrati došlo do hudih bojov, ker je vodstvo pristalo na ukinjenje omenjenih točk. Vodstvo kluba demokratske zajednice je pod pritiskom nemuslimanskih poslancev in dr. Poljaka desavuiralo samo sebe, ko je izjavilo v znanem pismu g. Vesniču, da preklicuje svoje pritrdilo in da ne pristaja na izpremembo. To je bil trenutek, v katerem se je vprašanje koncentracije vrglo nazaj. Nato je Vesnić poslal svoj ultimativ. Na to so sedaj odgovorili zelo uljudno, da so pripravljani iti v koncentracijo. V svojem zadnjem pismu ne govorijo o vprašanju beglukov. Znak, da pristajajo na izpremembo agrarne reforme, ki se je izvršila z regentovim ukazom na podlagi njihovega prvotnega pritrdila. Po tem pismu je smatral Vesnić, da je spor rešen in more pričeti s formalnostmi glede sestave svojega kabineta. Zato je posetil Protiča in se posetoval z njim o nadaljnjih korakih.

— Demokratski politični uspehi. »Hrvat« piše: Demokrati so vsled notranjih bojov, radi katerih je položil Davidović mandat na pogajanja, ki ga je sprejel potem Drašhović, precej prizadeti. Zadnji dnevi so jim prinesli več udarcev: poostreje notranjih bojov, razhod demokratsko-socialističnega bloka, ker so demokrati zapustili in prezrli pri pogajanjih socialiste, naposled pa je postal svoječasno z dr. Smodlako sklenjeni pismeni sporazum brezpredmeten, kar ne taji niti sam dr. Smodlaka, ki je več potov desavuiral izjave Davidovića, ko je izjavljal, da govori tudi v imenu skupine dr. Smodlake, čejar klub se nikakor ni razšel, kakor trdijo nekateri, ker vodita po odhodu dr. Smodlake iz Belgrada pogajanja v imenu kluba dr. Trinajstić in Jovo Banjanin. Vesti, da bi klub dr. Smodlake sodeloval v koncentracijskem ministrstvu, ne odgovarjajo resnici, kakor tudi ne vest, da bi demokrati dobili kot osmi resort onega, ki je bil določen za klub dr. Smodlake.

— Iz Boh. Bistrice. V četrtek 13. maja so se peljali mnogi domači in tuji izletniki z bivšo vojaško električno železnico do hotela »Zlatorog« ob Bohinjskem jezeru. Med hitro vožnjo je skočil iz tira zadnji voz. Domači fant in neka ljubljanska dama sta odnesla precejšnje poškodbe. — Isti dan je bil oklican pred cerkvijo sledeč zanimiv razglas: »Jutri v petek in soboto se bodo prodajali pri ... lepi pšenični otrobi po 320 K za 100 kg, nadalje oves K 520 za 100 kg, bela in krušna moka iz Majdičevega mline po 17 in 12 K za kilogram. — Člani Jugoslovanske demokratske stranke dobe 5 % popusta pri otrobih in ovsu.« — To je naravnost ogaben prozelitizem. Čedne manire zavzema politično življenje v nasprotnih strankah.

— Delovanje mestnega zastopstva v Osjeku ustavljeno. Dne 13. t. m. popoldne je bila v Osjeku seja mestnega zastopstva, ki so se je udeležili že zastopniki 20 razveljavljenih komunističnih mandatorov. Komunist Hartel je začetkom seje izjavil, da more kot komunist položiti prisego le s pridržkom. Ker se mu to ni dovolilo, je zapustil zborovalnico. Ostali komunistični zastopniki so položili prisego brez pridržka. Volitev župana se ni mogla izvršiti, ker so oddali komunisti prazne glasovnice. Zaradi tega je sistirano delovanje mestnega zastopstva.

Dnevne novice.

— Škofijska kronika. Za škof. voditelja Sodalitatis Ss. Cordis Jesu je bil vsled izvolitve dekanjskih konferenc, v kolikor so se prijavile ordinariatu, imenovan stolni kanonik Alojzij Stroj. — Imenovan je bil za referenta za bogocastje pri poverjeništvu za uk in bogocastje Viktor Steska. — Škof. ordinariatna pisarna. Oskar Pahor, duhovnik tržaške škofije in bivši škof. tajnik v Trstu je bil sprejet v ljubljansko škofijo in nameščen za tajnika škof. ordinariata in škofovega kaplana. — Kanonično umeščen je bil Janez Štrubelj, župnik pri Sv. Trojici nad Cirknico, na župnijo Studenec, dne 29. aprila 1920.

— Podeljeni sta župnišči: Polhov gradec Valentinu Zupančiču, uršulinskemu spiritualu v Ljubljani in Leskovec Alojziju Kurentu, župniku v Krškem. — Za župne upravitelje so bili imenovani: Anton Kreč, župni upravitelj v št. Jurju pri Kranju, za Čatež ob Savi; Jožef Gnidovec, kaplan pri sv. Petru v Ljubljani, za Sv. Križ pri Litiji; Janez Lobe, kaplan v Toplicah, za Poljanico; Andrej Kopitar, kaplan v Leskovcu, za Bučko. — Premeščeni so bili kaplani: Janez Jeretina v št. Rupertu kot prefekt v zavod sv. Stanislava; Anton Goleš Studenca v št. Rupertu, Jernej Hafner iz Kranja k sv. Petru v Ljubljani.

— Za predsednika jugoslovanske plebiscitne komisije na Koroškem bo imenovan rektor belgrajske univerze ter svetovnoznani in ugledni jugoslovanski učnjak, profesor Cvijić.

— Umrla je dne 10. maja v Šmihelu pri Novem mestu v samostanu šolskih sester N. D. s. Ingonda Pavlin, ki je bila prej trideset let samostanska prednica in šolska voditeljica v Trnovem.

— Slomškova zveza. Prihodnji četrtek, 20. t. m., se vrši v ljudski šoli na Viču zborovanje Slomškove podružnice za ljubljansko okolico ob 10. uri dopoldne. Vzpored je sledeči: 1. Predavanje o samotvornem pouku. 2. Nastop v zmyslu predavanja. 3. Zborovanje podružnice. — Tozadevna odredba višjega šolskega sveta določuje hospitantom pouka prosti dan. Kdor se želi udeležiti skupnega kosila, naj se priklasi pri nadučitelju g. Štruklju na Viču. — Dobrodošli vsi člani tukajšnje podružnice!

— Šmarje. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Šmarju je imelo na Vnebohod svoj občni zbor, ki je bil mnogoštevilno obiskan. Pri tej priložnosti je imel predsednik Kršč. soc. zveze gosp. profesor Mazovec zanimivo predavanje o komunizmu, ki je vsem udeležencem izredno ugajalo in je gosp. predavatelj žel za svoja izvajanja vsestransko pohvalo. Za zmago se bori komunizem in krščanski socializem. Kjer je resnica, tam bo zmaga! — Treba je načela raznih današnjih struj razjasniti in prava ločiti od nepravih, da ne bodo nasprotniki grešili na nevednost našega zdravega ljudstva in v kalnem ribarili. Nam se hoče temeljite izobrazbe in sicer prave, ker če ni prava, je boljše, da je ni! — V odbor so bili izvoljeni novi odborniki, ki upamo, da bodo društveno delovanje zopet vsestransko poživili. Naše društvo dosega lepih uspehov in se veliko lepših bi imelo pokazati, ko ne bi bilo vezano na tako skromno majhen lokal. Na vsak način bo treba poskrbeti, da se v doglednem času dokopljemo do lastnega društvenega doma, ki bi bil v čast in ponos celi lepi šmarski župniji!

— Je tudi to uspeh? V Kočevju so po preobratu v februarju 1919 ustavili obrtno strokovno lesno šolo. Vsi Slovenci brez razlike strank smo pričakovali, da se ta reaktivira — toda zastoj! — Bivši poverjenik za socialno skrbstvo Prepeluh se je zmisli, da mora priti v Kočevje ženska poboljševalnica in sedaj dobimo to poslednjo v sredo mesta pred ljudsko šolo itd. In v bližini je rudnik z 1200 delavci. — Dozdeva se nam, da ne gre toliko za poboljševalnico kakor da se spravi v Kočevje par protežirancev Prepeluha in z njimi trdnjeji socialistični in komunistični generalni štab za rudnik, kakor je bil ta, ki ga je ravnokar sedaj strla z železno pestjo naša vlada. — Pazite! Kočevski dogodki iz polpretekle dobe pomnijo več kakor tiskana knjiga, kaj in kako nam je delati. In vrhu tega poboljševalnica v sredo mesta. Mi pomilujemo ta revna bitja, a taka hiša ne spada v obljubeno mesto. Ali nimamo dovolj graščin s poljem in vrtovi, kjer bi se dekleta lahko prosto gibala in dobro zaposlila. Vlado pozivljamo, da opusti ta načrt in se da v tej zadevi voditi vsaj primitivnim pedagogičnim načelom.

— Organizacija koroških prostovoljcev ima odsej svojo pisarno skupno z »Društvom jugosl. dobrovoljcev«, Koldvorska ulica 3, Ljubljana. Uradne ure vsak dan od pol 14. do pol 15.

Potovanje na Koroško prostol Vse turiste, izletnike, letoviščnike i. dr. potnike opozarjamo, da so odpadle omejitve za potovanje po naši koroški coni A in ni treba v to svrhu nikakih posebnih potnih dovoljenj več. Ker je s tem odpadla glavna ovira, ki je zadrževala turiste, da si ogledajo še tako malo poznane naravne krasote po Koročanu, opozarjamo vse občinstvo, da se čim mnogoštevilneje posluži turistovskega nedeljskega vlaka, ki vozi iz Ljubljane ob 5. 17 proti Vetrinju pri Vrbskem jezeru (dohod 8.50) in ki odhaja iz Vetrinja ob 19.19 in se povrne v Ljubljano ob 23.22. Vozna cena III. razreda do Vetrinja K 23.

— Vič. Vsi posestniki, ki imajo v občini Vič oddeljene ceste, se pozivljajo, da tekom tega meseca gotovo nasujejo te ceste, ker bo v nasprotnem slučaju sicer to storila občina Vič na stroške prizadetih. Nadalje morajo vsi oni posestniki, ki imajo svoj svet ob cesti ter drevje s tega sveta visi na cesti, nemudoma oklestiti to drevje, sicer stori to občina sama, ter si vejevje pridrži.

— Živinski sejm. Na Velikem Cirkniku pri Mokronogu se vrši v sredo pred Binokostmi običajni živinski sejm.

— Vinska tatvina. Neznani vinski tatovi so ponoči vlomili v zidanico posestnika Ivana Uhana iz Ravnika pri št. Rupertu in mu odnesli precej vina.

— Samomor je izvršila v Osjeku neka gospa Majer s tem, da se je obesila, ker ji je stanovanjski urad hotel odpovedati stanovanje, v katerem je stanovala nad 60 let.

— Napad na orožniško postajo v Šmarjeti v Rožu. Miha Stökl se je pridružil dne 5. februarja 1919. »Volkswehrochem«; popival je z njimi v gostilni in odšel z njimi oborožen s puško proti Šmarjeti, da napadejo orožniško postajo. »Volks-

wehrovci so dali Stöcklu puško in mu rekli: »Kadar pričnemo mi streljati, streljaj tudi ti!« »Dvakrat vem, da sem ustrelil!« pravi senatu ljubljanske deželne sodnije Stöckl. »Kaj so vam naredili orožniki!« vpraša sodnik obtoženca. — »Nič,« »Volkswehrovci« so me zapeljali!« Sodba: 6 mesecev težke ječe.

Državna razredna loterija. Zahtevajte igralni načrt, ki se takoj po izdani vsakomur dopolnje zastoni in franko. Banka in menjalnica A. Rein, Zagreb, Trenkova ulica 12. — Telefon 20—26. Nakup in prodaja vseh vrednostnih papirjev in efektov kakor tudi nabava vseh bančno-borznih poslov najkulantneje.

Ljubljanske novice.

Ij Dijaško orlovsko okrožje priredi danes ob 4. uri popoldne po litanijah na Rakovniku (v slučaju skrajno slabega vremena v veliki dvorani Uniona) javno telovadbo in ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Uniona prijateljski komerz. Vse privatne in somišljenike orlovske misli opozarjamo na to prireditve, ki bo pokazala dosedanj razmah dijaškega orlovskega okrožja!

Ij Simfonični koncert Glasbene Matice orkestralnega društva je pri prvem proizvajanju nadvse sijajno uspel. Čajkovskijska patetična simfonija je pod taktirko prof. Jeraja z elementarno silo prodrla v vseh štirih stavkih. Koncert se — kot že objavljeno — ponovi v ponedeljek 17. t. m. ob 8. uri zvečer v Unionu. Naj nihče ne zamudi prilike slišati ta precizno nastudirani in izborni izvajani koncert. Zanimanje za simfonijo je še večje kot pred prvimi koncerti. Vstopnice in sporedi z razlago v trafikah v Prešernovi ulici. Obširen komentar k simfoniji prodaja knjigarna Bamberg. (k)

Ij Umrla je včeraj dopoldne gospa Marija Šafec, kolarjeva vdova in mati dveh varnostnih nadstražnikov v 60. letu svoje dobe. Pogreb bo v ponedeljek ob 4. uri popoldne iz Ulice na grad 7. Bodi ji zemljica lahka!

Ij Mladeniški krožek s Kodeljevega priredi v nedeljo, dne 17. t. m., ob 5. uri popoldne v Društvenem domu v Mostah igro »Trije mučenci iz Cezareje«. Vsi ljubitelji mladine ugodno vabljeni!

Ij Pevski zbor katoliškega društva rokovalskih pomočnikov ima danes ob 11. uri pevsko skušnjo. Ker se bliža čas nastopa pevskega zbora, je nujno potrebno, da pridejo vsi pevci k skušnji. (k)

Ij Klub občinskih svetnikov S. L. S. ima v ponedeljek ob 8. uri zvečer običajno sejo.

Ij Osrednja zveza javnih nameščencev in vpokojencev. 1. odborova seja v ponedeljek 17. t. m. ob 8. zvečer v običajnem lokalni. Gg. odborniki polnoštevilni! Važno in nujno! — Predsedstvo. (K)

Ij Društvo zasebnega uradništva Slovenije. Strokovna skupina uradništva zavarovalnic naznanja: Z ozirom na vedno zavračanje upravičenih zahtev celokupnega uradništva s strani vodstev zavarovalnic, kojim je bil 14dnevni rok za rešitev spomenice glede zboljšanja težkega gmočnega položaja uradništva, ter je bil vnovič podaljšani za tri tedne, je uradništvo zavarovalnic sprevidelo, da se z zopetnim podaljšanjem roka, katerega vodstva zavarovalnic ponovno zahtevajo, hočejo rešitev tega perečega vprašanja le zavlačevati. Zategadelj je na svojem sestanku dne 12. maja t. l. sklenilo, da vstopi z dnem 17. maja t. l. v pasivno resistenco.

Ij Ing. Dragotin Gustinčič je bil izpuščen iz zapora.

Ij Dijake-izletnike na Koroško opozarjamo, da se dobé v Jugoslovanski knjigarni zemljevidi, ki jasno predložujejo narodnostne razmere v pasu A. Zemljevidi stanejo 1 K 50 v.

Najnovejša poročila.

ITALIJANSKO VLADO SESTAVI REFORMNI SOCIALIST.

LDU Milan, 15. maja. (DunkU) Kakor javljajo listi, je kralj včeraj poveril Bonomiju sestavo novega kabineta. Voditelj katoliške ljudske stranke Meda je zagotovil, da bo Bonomi našel podporo njegove stranke.

POGAJANJA V BELGRADU.

Belgrad, 15. maja. Demokratska zajednica je stavila za sporazum glede sestave koncentracijske vlade zopet neizvedljive pogoje finančne značaja, ki imajo samo demagoški pomen, tako da v vrstah parlamentarne zajednice prevladuje prepričanje, da se nikoli ni do sporazuma in da se zato samo zato, da bi dobili za volilni material več demagoških fraz. Sedaj zahtevajo, da se naj izplača pri kolikovanju odtegu 20 %, ki so jih sami odvzeli, dasi so za prejšnje svoje vlade porabili zadnji vinar v državnih blagajnah. Nadalje tudi zahtevajo za invalide 120 milijonov dinarjev. Parla-

mentarna zajednica je sicer v principu za to, zahteva pa samo, da se to izvede, ko bodo dopustile finančne razmere države.

Belgrad, 15. maja. Demokrati zahtevajo, ako pride do koncentracijske vlade, poleg drugih ministrstev zase tudi ministrstvo za šume in rude. Medtem pa zahteva Narodni klub brezpogojno za sebe to ministrstvo.

Belgrad, 15. maja. V novo koncentracijsko vlado bi imel vstopiti tudi dr. Medaković, neodvisni demokrat.

PROTI GIBANJU HRVATSKE REFORMISTICHNE DUHOVŠČINE.

Župnik Zagorac suspendiran.

Zagreb, 15. maja. Kakor poročajo iz Koprivnice, je včeraj došel tje škof Dominik Premuš ter odšel v župnišče, da v imenu nadškofa pozove župnika Stjepana Zagorca, naj odloži predsedništvo udruženja hrvatskega katoliškega klera. Izstopi iz organizacije reformistične duhovščine ter podpiše izjavo, ki obsoja gibanje klera za ukinjenje celibata, odpravo discipline v Cerkvi itd. Župnik Zagorac je izjavil, da ne izstopi iz omenjene organizacije in da ne podpiše zahtevane izjave, nakar mu je škof Premuš izročil dekret, s katerim se župnik Zagorac suspendira ab officio et beneficio. Za administratorja je imenovan kaplan Djuro Špolar. Z ozirom na to, da je episkopat energično nastopil proti gibanju, ki hoče odpraviti celibat, cerkveno disciplino itd., so nekateri voditelji tega gibanja izdali apel na ostalo duhovščino, naj ostane solidarna in naj se ne pokori zahtevi episkopata. Medtem pa je večina duhovščine zapustila že to gibanje ter izstopila iz udruženja duhovščine, katero zasleduje reformistične cilje, razen par svečnikov, ki se še protivijo vsaki disciplini v Cerkvi ter odrekajo nekateri celo primat papežu. Tako to gibanje ponehava in bo vsled energičnega nastopa episkopata končno rešeno to vprašanje.

ENKETA O DELAVSKIH ZBORNICAH.

Zagreb, 15. maja. Danes dopoldne se je pričela v Zagrebu enketa o delavskih zbornicah v Jugoslaviji. Poleg zastopnika osrednje vlade inšpektorja Gjorgjeviča in zastopnika hrvatske in bosanske vlade so bili navzoči: za poverjenišvo za socialno skrbstvo v Ljubljani komisar dr. Milavec, inž. Stebi, Erjavec. Krščansko-socialno organizacijo Jugoslovanske Strojkovno Zvezo je zastopal Ivan Gostinčar ter dva hrvatska tovariša. Socialistično strokovno komisijo za Slovenijo je zastopal Tokan.

Vlada ni predložila nobenega svojega načrta. Osvojila si je načrt tajnika belgrajske delavske zbornice Teodoroviča. Bilo je vsega skupaj šest predlogov, eden od strani J. S. Z. Tekom dopoldneva so se vsi ti predlogi čitali. Popoldne se je vršila generalna debata, v kateri so govorili: Gostinčar za avtonomijo, Bukšeg za centralizacijo Stebi in Erjavec za avtonomijo. Komunist Delič je napadal Slovence in krščanske socialce, mesto da bi bil govoril o delavski zbornici. Tudi Tokan je napadal po komunistovskem zgledu krščanske socialce. Ta mož je nihal med komunisti in nekomunisti sem in tja. Enketa se je zaključila, ne da bi se bilo kaj sklenilo. Uspeh posveta se bo predložil vladi v rešitev. V ponedeljek se vrši posvet o delavskih posredovalnicah.

ZAGREBSKI MESTNI NAČELNIK.

Zagreb, 15. maja. Za glavnega načelnika mesta Zagreba je imenovan banski svetnik dr. Dragutin Tončić.

MAZARSKA VLADA ODSTOPI.

Budimpešta, 15. maja. Notranji politični položaj je neizpremenjen. Formalna demisijska vlada se pričakuje za ponedeljek. Mali kmetje bi bili pripravljeni vstopiti v vlado, ako se takoj razpiše nove volitve. Sestavo koalicijske vlade bi prevzel vodja obeh srednjih strank, zunanji minister Teleki.

BORZA.

LDU Zagreb, 15. maja. Devize. Berlin 295—299, Italija izplačilo 770—780, Italija ček 750—770, London 0—630, Pariz 1010 do 1020, Praga 260—262, Švica 0—2800, Dunaj izplačilo 63—64, Dunaj ček 60—61. Valute: Ameriški dolarji 12.400—12.800, carski rublji 0—190, čehoslovaške krone 248—252, francoski franki 0—1020, napoleonor en komad 480—490, nemške marke 285—287, rumunski lei 272—275, italijanske lire 700—720.

Stanovanjsko upravljanje.

URADNO POJASNILO

glede stanovanjskih odpovedi po naredbi celokupne deželne vlade št. 166.

Z ozirom na razna tozadevna vprašanja in članke, objavljeni v časopisih v zadevi stanovanjskih odpovedi na podstavi deželne vloadne naredbe št. 166 Uradnega lista in izvršilne naredbe št. 186 Uradnega lista, se uradno pojasnjuje sledeče:

Zoper odpoved stanovanja, izdano na podstavi navedenih naredb, je dopusten pri-
ziv na poverjenišvo za socialno skrbstvo ter

je vsled tega šele na podlagi druge inštančne odločitve smatrati odpoved kot definitivno.

Ker gre zato, da bi se še tekom tega leta dogradilo ali priredilo kar največje število stanovanj, je bilo nujno potrebno odpovedati stanovanja čim večjemu številu strank, da se s tem pridobi čimširša podlaga za konečno določitev vseh onih, ki brezdomno morejo pri zidanju novih hiš ali pri preureditvi že obstoječih zgradb priti dejansko v poštev.

Da bo postopanje pri presojanju prizivnih slučajev sigurnejše, ustanovila se bo pri prizivni inštanči posebna komisija, obstoječa iz zastopnika hišnih lastnikov, najemnikov, drž. stanovanjskega urada ter onega stavbenega strokovnjaka, ki bo v posameznih slučajih odločeval predvsem o tem, ali je prireditve zgradb in njihova adaptacija v stanovanjske svrhe izvedljiva ali ne.

Kar se tiče kratkega roka, določenega za zgradbo novih stanovanj, bodi omenjeno le toliko, da gre v prvi vrsti za to, da se za letošnje leto pospeši zidanje manjših stanovanjskih hiš ter preureditev in adaptacija že obstoječih zgradb v stanovanjske svrhe. Za to pa bo določeni gradbeni rok vsekakor zadostal. V slučajih, kjer se bodo gradile večje stavbe, ki jih v določenem roku predvidoma ni mogoče dovršiti, pa se bo kljub v navedbi določenemu roku brezdomno upoštevala fizična nezmožnost; saj gre v glavnem le za to, da se enkrat resno začne z zidanjem novih stanovanjskih stavb.

Sam na sebi pa je določeni kratki gradbeni rok nujno potreben radi tega, ker je le na ta način mogoče, vsaj tam, kjer je to fizično izvedljivo, stranko prisiliti, da z vsemi razpoložljivimi sredstvi pospeši zidanje ali pa preureditev zgradbe.

Z ozirom na vse to tudi ni kazalo pričeti v ta namen kakšne večje finančne akcije, kakor se je to z gotovo strani predlagalo, ker bi se na ta način zadevala le zavlekle na nedogleden čas; ni pa nobenih zadržkov, da se sporedno ali pa naknadno tudi na ta način pospeši zidanje. Poverjenišvo za socialno skrbstvo je za bodoče proračunsko leto predlagalo veliko vsoto v svrhu zidanja novih hiš in preureditev že obstoječih zgradb. Seveda je odvisno od osrednje vlade, ali bo predlagane kredite dovolila ali ne.

Posebej je poudariti, da zidanje novih stavb, zlasti pa adaptacija v stanovanjske svrhe ne pomeni za stavitelja nikakih posebnih žrtv, ker za nova stanovanja, ki se zgrade oziroma pridejo na podlagi navedenih naredb, ne veljajo določbe o varstvu najemnikov, tako da bo lastnik prosto razpolagal z novim stanovanjem in mogel zahtevati tako najemnino, ki mu bo rentabilnost investiranega kapitala v polnem obsegu zagotovila. Bojazen, da bi se, ko bo stanovanje gotovo, nanovo uveljavile naredbe, ki bi lastnika omejevale glede najemnine, je popolnoma neutemeljena. Kajti jasno je, da bo treba sčasoma tudi glede že obstoječih stavb stopnoma razveljaviti naredbe, ki v kateremkoli oziru omejujejo hišnega lastnika.

Konečno se poudarja, da se bo pri doslednem izvajanju določb citirane naredbe brezdomno dosegel lep uspeh, katerega bi na kakršenkoli drug način letošnje leto ne bilo mogoče doseči. V dokaz za to trditve se bo po preteku izselilnega roka objavilo število stanovanj, ki se bodo tekom letošnjega leta dogradila.

Deželna vlada za Slovenijo.

Poverjenišvo za socialno skrbstvo.

Poverjenik:
Dr. Gosar I. r.

Narodno gledalište.

Opera.

16. maja, nedelja: »Jevgenij Onjegin«; izven abon.
17. maja, ponedeljek: Zaprt.
18. maja, torek: »Poljska kri«; ab. C.
19. maja, sredo: »Jevgenij Onjegin«; abon. D.
20. maja, četrtek: »Trovatore«; ab. B.

Drama.

16. maja, nedelja: »Smrti ples«; izv. abon.
17. maja, ponedeljek: »Vsiljenka«, »Saloma«; abon. B.
18. maja, torek: Zaprt.
19. maja, sredo: »Snež«; abon. A.
20. maja, četrtek: »Vsiljenka«, »Saloma«; abon. C.

Prosveta.

pr Umetniška razstava v Jakopičevem paviljonu. To je sedemnajsta razstava v tem paviljonu, ki napravi zelo ugoden utis, da takega nismo pričakovali. Izstavljenih je veliko število del, 140 po številu. Razstavilo je vsega skupaj 22 umetnikov. Najbogatejše so zastopani mlajši umetniki, izmed starejših sta razstavila obilo del samo Tratnik, Zajc in Vavpotič. Pozornost vzbudi posebno Tratnik, ki je razstavil 21 risb in oljnatih slik. Risbe so že deloma znane iz reprodukcij razglednic in iz Dom in Sveta, ter iz prejšnjih razstav, le nekaj novih je vmes, ki se odlikujejo od prejšnjih, med njimi je par dobro zadetih portretov. Posebno pozornost pa vzbujajo njegove oljnathe slike, ki so portreti, izdelani s posebno tehniko. Opozorili bi na št. 87 (Mira). Vavpotič je razstavil 11 slik; po njegovih barvah, sližjih in svetlobi ga takoj ločimo izmed drugih; spremenil se ni, vsaj ne mnogo. Ravno tak je tudi Zajc (kipar), v slednji potezi se razodeva njegov klasični stil, ki bo temu ali onemu bolj ugajal kot Studin na prejšnji razstavi. Razstavil je sedem kiparskih del. Dolinar ima na razstavi sedem del, ki so jako zanimiva. Mislimo, da se je nekoliko spremenil in kaže nove poti; v tem oziru je zanimiva Vedeževalka. Gašpari se zdi kot nabiralec narodnega blaga, ilustrator našega narodnega življenja, noče

in šeg. Iz tega ozira so njegova dela vredna, da si jih ogledamo; tu je on nekako doma, dasi je vedno isti. Gusinčič je razstavil dva akvarela Skale, polna južnega solnca. Jakač je razstavil nekaj (7) manjših del, ki so od zadnje razstavljenih del viden napredek. Pilon je razstavil dva dela. Jakopič je zastopan s petimi slikami, isto število slik ima na razstavi tudi Klemenčič. Splošno zanimanje vzbudita Kralj A. in Kralj F. Zadnji je znan iz prejšnjih razstav, tudi iz risb v Dom in Svetu je deloma znan. Zdi se krepkejši kot je bil preje. Nekaj posebnega so tudi slike in reliefi od Kralja A., ki je še dijak. Velika sila izraza, ki je v njem, obrne takoj vso pozornost naše, poleg tega pa ima posebno tehniko, ki jo vidimo deloma le še pri njegovem bratu. Kipar Kos V. ima tudi nekaj reliefov, ki se hočejo približevati tema dvema, toda mnogo več mirnosti je v njem; ne zgrabi tako, da si je lep. Prijetno je opozoril to pot nase mladi Gojmir A. Kos. Njegovi porteti so delo, kot jih še nismo zlepa videli. Zanimiv je tudi Napotnik s svojimi 8. deli. Zupan F. ima pet del. Dalje je zastopan še Žmitez z enim delom in Zupanec A. s 6. deli. — To bodi samo poročilo, večjo kritiko o razstavi homo še prinesli. Na vask način je razstava zelo zanimiva in vredna, da si jo vsakdo dobro ogleda; v nji so res izbrana dela naših najboljših umetnikov. Razstava je odprta vsak dan od 10. do pol 1. ure in od pol 3. do 6. ure popoldne.

pr Simfonični koncert orkestralnega društva »Glasbene Matice« nas je pod vodstvom prof. Jeraja zelo prijetno presenetil. Težišče sporeda je bilo v Čajkovskega »patetični simfoniji«. — Kdor ve, kake težave so pri nas z orkestrom, mora z občudovanjem priznati, da je bil uspeh nad vse pričakovanje dober. Ne vem, da bi bila ta simfonija kdaj silneje name učinkovala, dasi sem jo slišal v Rimu in na Dunaju, ko so jo igrali najboljši orkestri; kako neznano mehko se je ovijala mehka melodija gosli, podkrepljena v oktavi s celli v I. stavku, kako elementaren vtis je napravilo na srca mogočno stopnjevanje proti koncu, ko z grozno močnostjo začno nastopati trobila! — Ali v III. stavku kjer flaute zvižgajo in sikajo kot bi plesal roj razjarjenih zlodejev in se v neugani vihri vrtli s čarovnicami! — Pa tudi ostali deli: Škerjanc, Sibelius, Grieg niso zaostajali; gdčna Thierry je v se nam je s polnim, obsežnim glasom in globokim čuvstvom iznova prikupila. Gdčna Schweiger je v je pa dokazala, da mlajši rod glasbo z resnobo goji; upati smemo še na velike uspehe. — Sploh je bil koncert, odkar se je vsled naše revščine razšla »Slovenska filharmonija«, pravi dogodek vreden vse pozornosti. Treba je, da se glasbeno delo v tej smeri nadaljuje; treba pa tudi pozhrtvovalnega sodelovanja s strani občinstva. Kimovec.

Cerkveni vestnik.

c Nočnim častilcem presv. Reš. Tel. se vljudno naznanja, da je danes zvečer pred praznikom sv. Paskala zaščitnika častilcev svetega Zakramenta, od 9. do 10. ure skupna molitvena ura. Vljudno vabimo k obilni udeležbi.

c Jezuitska kapela. Shod Bratovščine za srečno smrt danes ob 5. uri pop. v jezuitski kapeli. Govor: Zakaj nas sovražijo?

Orlovski vestnik.

Orlovski telovadni odsek na Ježici vabi na Orlovsko slavnost, ki se vrši v nedeljo dne 23. maja 1920 v Savljah na vrtu g. Lovro Kosa. Spored: Ob 1. uri popoldne sprejem gostov. Ob 3. uri javna telovadba. Izvajajo se: 1. Člani: Mariborske vaje. 2. Članice: Češke vaje. 3. Naraščaj: Češke vaje. 4. Gojenke: Češke vaje z venčki. 5. Člani: Vaje s palicami. 6. Članice: Simbolične vaje. 7. Člani: Vaditeljske vaje. 8. Orodna telovadba. 9. Zaključna skupina. Po telovadbi srečolov, ribolov, šaljiva pošta, prosta zabava itd. — Pri telovadbi igra godba jugoslovanskih železničarjev v Ljubljani. Vstopnina 4 K. Ob skrajno slabem vremenu se vrši telovadba ob isti uri in z istim sporedom naslednji dan 24. maja. (k)

Turistika in sport.

Slov. planinsko društvo naznanja, da so že otvorjene sledeče planinske postojanke: Jeseniška koča pod Golico, Valvasorjeva koča pod Stolom, hotel Zlatorog ob Bohinjskem jezeru, Koča v Kamniški Bistrici, Koča na Kamniškem sedlu, Aljažev dom pod Triglavom se odpro o Binkošti.

Nogometna tekma. Danes ob 18. uri na prostoru S. K. Ilirija football match Olympia, Karlovac proti Ilirija, Ljubljana ob vsakem vremenu. Blagajna se odpre ob 17. uri. Vstopnina običajna. Ilirija nastopi s sledečim moštvo: Beneš, gol; Kavšek. Pogačar, obramba: Cizel, Zupan-

čič II., Hus, krilci; Lenasi, Pevalek, Oman, Polland, Splihal, napad. Sodnik Hrast. (K)

Nogometni tekmi Beogradski S. K. in »Ilirija«. Cetrtek 1:3 v korist Belgrajčanov, petek 3:1 v korist »Ilirije«. Gostje so pokazali igro, kakršne dosedaj v Ljubljani še nismo videli. Nastopili so s krasno lahko tehniko, sigurno kombinacijo in lepo mirno igro, s katero so po večini obvladali »Ilirijo«. »Ilirija« je prvi dan kazala slabost v napadalni vrsti. Sigurnejša je bila v obrambi. V obliki, v kakršni je nastopila v petek, je pokazala tudi napadalna vrsta več moči in sigurnosti, — krasen je bil napad, ki ga je izvršila leva zveza in ki se je tudi končal z razbitjem gola. Priporočati bi bilo »Iliriji« po vsakem uspehu v igri več pozornosti, kajti ravno v takih trenutkih se nasprotniki največkrat takoj maščujejo, posebno pri močnih klubih, kot je bil belgrajski. Tekmi sta bili oba dneva dobro obiskani.

Aprovizacija.

a Prodajalna »Vnovčevalnice« v Stritarjevi ulici. Radi snaženja lokala bo prodajalna vsak petek popoldan za stranke zaprta.

Gospodarsko.

g Izvoz krme za živino je dovoljen samo za živino, ki se sme izvoziti, in sicer samo za dobo 5 dni.

g Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. V bilančni seji, ki se je vršila dne 14. t. m., je odobril upravni svet bilanco za leto 1919. Vstevši prenos dobička iz leta 1919 3.059.687 K 86 vin. — 20. rednemu običnemu zboru banke, ki se bo vršil dne 8. junija t. l., se bo predlagalo poleg raznih dotacij za rezervne fondе itd. izplačati za leto 1919 9% dividendo, to je 36 K na delnico. — Stanje vlog je zopet znatno narastlo in znaša približno 150.000.000 K,

ostali upniki pa 188.000.000 K. Z ozirom na dnevno večji promet in zaradi primerne ojačenja lastnih sredstev se bo predložilo običnemu zboru zvišanje delniške glavnice od 30 na 50 milijonov kron ter pozneje na 100 milijonov kron.

g Borzna poročila. LDU Dunaj, 14. maja. (ČTU) Devize: Amsterdam 7800, Berlin 469, Bukarešta 0, Curih 3750, Kristijanija 4050, Kodanj 3650, Stockholm 4550. — Valute: marke 460, lei 335, levi 300, švicarski franki 3725, francoski franki 1340, italijanske liere 1100, angleški funti 830, dolarji 205, carski rublji 265. V prometu: Zagreb 152—164, Budimpešta (plačila v denarju poštne hranilnice) 91—101, plačil v žigosanih kronah 92 do 102, mažarske žigosane krona 95—110, Praga 375—395, Varšava in Krakov v poljskih markah 100—112, čehoslovaške kro- ne pettisočaki 372—392, manjši bankovci 377—397, novi dinarji 575—625. — LDU

Curih, 14. maja. (ČTU) Devize: Berlin 11.55, Newyork 570, London 21.80, Pariz 37.25, Milan 27.60, Praga 9.80, Zagreb 3.60, Budimpešta 2.50, Varšava 2.80, Dunaj 2.70, avstrijske žigosane krona 2.90, Nizozemska 207, Bruselj 39.25, Kodanj 96, Stockholm 120.25, Kristijanija 107, Madrid 95.75, Buenos Aires 244.

Kdo ve kaj poročati o enoletnem prostovoljcu korporalu gospodu Emanuelu Visneggy? Služil je pri gorskostrelskem polku št. 2, prej 27. ljubljanskem domobranskem polku, v 4. stotniji. Izginil je nenadoma med težkimi bitkami ob Pavi od 16. do 19. junija 1918; 20. junija je moral v najbolj sprednje vrste. Od tedaj se ni ničesar več slišalo o njem. Njegova mati še upa, da je sin med živimi. — Kdor kaj ve o njem, naj blagovoli to sporočiti na naslov: Predstojništvo D. J. Zrinskega cesta 9, Ljubljana.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsakršne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? Oj, kako tu ublažujejo bolečine in utrjujejo telo masaže s Fellerjevimi pravimi Elza fluidom! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 K.

Potrebovali bi odvajajoče, želodce okrepujoče sredstvo? Poslužite se le Fellerjevih pravih Elza kroglic 6 škatlic 18 K. — Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller Stubica donja, Elzatrž št. 134, Hrvatska.

Naročajte „Slovenca“!

Ženitna ponudba.

Iščem znanja v svrhu ženitve z deklico ali vdovo z enim otrokom v mojih letih. Sem vdovec brez otrok, 41 let star, jako simpatičen, zdrav in vesel, trgovsko akademično izobražen, s pravico do pokojnine, sedaj knjigovodja pri lesni trgovini. Premoženja nimam. Prednost imajo deklice v mestu ali na deželi s samostojno trgovino ali ekonomijo. Ponudbe s sliko na naslov: Poštno ležanje: Vladimira Srečna, Ljubljana.

Prodaja večja množina trsa za stropne (stukatura), polzve se pri g. Merljaku v Krakovski ul. 27.

Naprodaj je hotel Stol na Dobravi nasproti železniški postaji z gospodarskim poslojem in zemljiščem vred. Več je poizvedeti pri lastniku v Ljubljani, Bellevue.

4 kompletne okna se prodajo po nizki ceni. Izve se v trgovini z usnjem Kunstek, Kopitarjeva ulica.

Puch motocikl, v dobrem stanju se prodaja. — Naslov v anonimni ekspediciji Al. Matelič, Ljubljana.

Pozor les. V Kočah pri Kočevski Reki se bo prodalo na 30. t. m. približno 2000 drevnih lesa. Trgovci se vrnite vabijo.

Prodaja se v bližini Ljubljane in železniške postaje hiša, hlev i. t. d. z vrtom in njivo. Vprašati je pod št. 9 poštne ležanje, Ježica.

Ženitna ponudba.

Rokodelec 39 let z nekaj premoženjem in malo hišo brez dolga, blizu Ljubljane, je vsled bivanja v inozemstvu v domačem kraju sedaj neznan, se želi seznaniti z gospodično ali vdovo z nekaj premoženjem ali poklicom, v svrhu ženitve. Le pridna, resna in predvsem srčno naobrazena oseba nad 25 let. — Ponudbe pod »Dobra gospodinja« na upravo »Slovenca«.

Preklic.

Spodaj podpisana preklicujem svoje obrekovanje o Julki in Stefanu Guzeli, da nista poročena, in se jima zahvalim, da sta mi prihranila sodnijske stroške in neprijetnosti.

Ivana Jamnik Spod. Senica.

Prodaja se hiša v Ljubljani. Naslov pove upravništvo Slovenca pod št. 1876.

Sprejemela se dve dekl. v restavraciji pri Slonu za različna dela. Vpraša se istotam.

Kupim srednje posestvo kje v Sloveniji, ali na Hrvaškem. Cenjene ponudbe je poslati na upravo lista pod šifro »Srednje posestvo«.

„MIRNI DOM“

prvi jugoslovanski sanatorij za notranje živčne bolezni in za rekonvalescente. Pojasnila daje vodja Dr. Čeh. Pošta Gornja Kungota pri Mariboru.

Zaloga novih raznovrstnih dvokoles z najboljšo pnevmatiko, posebej plašče, zračna črva in vsakovrstni deli za dvokolesa in razne stroje. Vzamejo se tudi stara dvokolesa v račun.

F. B. trgovina z različnimi stroji. Ljubljana, Stari trg št. 28.

F. ORAŽEM & JANCAR pleskarja Breg št. 20 Ljubljana se priporočata slavnemu občinstvu za vse v to svrhu spadajoča dela.

Industrija špirita d. d. Zagreb, Boškovičeva ulica 7.

Telefon: 4—96 Brzjavi: Spiritindustrija

nudi fino rafinovani špirit samo na debelo, najmanj 50 hl.

JAJCA

lepa, sveža prodaja v komisiji, dokler traja zaloga „Balkan“ Dunajska cesta 33.

Eterično jelkino olje rekt. in Jelkin-ekstrakt — priporočam lekarnam, drogerijam, zdraviliščam itd. Malinov sok (succus) prozorno čist, na drobno in debelo onim, ki razpolagajo z sladkorjem. Sadne esence in kompozicije za izdelavo pokalic so vedno razpoložljive za sodavčarje. 600 Potnik Srečko, Ljubljana, Slomškova ulica 27.

Prodaja se par konj za težko vožnjo. Srebošnjak, Ljubljana, Kolodvorska ul. 31.

Prodajalka ki se je učila 3 leta v trgovini mešanega blaga prosi službe za takoj ali 15. junija. Napravila tudi trgovski tečaj. Naslov pove uprava tega lista pod »poštena prodajalka« 1888.

Za zeleno krmo priporočamo sledeča semena: grahoro čisto ali pomešano z ovsem po K 420 kg lečo za krmo " " 460 " " 320 " Sever & Komp. Ljubljana, Wolfova ul. 12.

SPRAŠAN KURJAČ

za parni stroj se sprejme pri Kranjski stavbeni družbi v Ljubljani, Levstikova ulica št. 19.

Gorilni špirit

ima v zalogi Gospodarska zveza v Ljubljani.

200 vagonov Romancementa

Seno in slamo

Les. FR. PAJMAN, CELJE.

Zdravo koruzo in oves, samo na vagone dobavlja najceneje franko vsaka postaja v Sloveniji tvrdka: Paternost & Remic, Ljubljana, Rimska cesta štev. 2. Imamo tudi večje množino solene lepe, debele banatske slanine, ki jo oddajamo pri odjemu najmanj 50 kg po K 46— za kg. Brzjavi: Parem, Ljubljana.

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda Tempel orelec, namizna voda Syria orelec, medicinska voda Donatski orelec, medicinska voda najmočnejše vrste. Zastopstvo v oseh večjih mestih in krajih. — Dobiva se oseh prodajalnah. — Pojasnila daje Ravnateljstvo Zdravilišča Rogaska Slatina.

Zapustil nas je za vedno naš predobri soprog in oče

Ivan Batagelj

višji nadzornik drž. železnice v p.

danes v petek dne 14. maja ob pol 6. uri zvečer. Pogreb bo v nedeljo dne 16. maja ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Dalmatinova ulica 3/III. k Sv. Križu. Ni Ti bilo dano, da bi videl še kdaj osvobojeno rodno zemljo Primorsko. Ljubljana, dne 14. maja 1920.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod.

Iščemo

prvovrstnega zastopnika

C. A. Pachany i sin nasl. d. d. Brod n. S. veležgarnjarna, tovarna silivovice, tropinovca, rum, konjaka in veletrgovina vina. ▲

Trgovci, konsumna društva i. t. d. kupijo

Krnovske suknene izdelke

najceneje na staležu tovarne. Ker je izbira velika in cena nizka, bi se izplačal obisk. Ako dohod ne bi bil mogoč, pošljem vzorce s ceno v češki veljavi. Tovarniška zaloga sukna Rudolf Foukal, Krnov (Jägerndorf), Šlezija.

Peko - čevlji

najelegantnejših oblik in najboljše kakovosti

zopet došli!

Dobivajo se v ljubljanskem skladišču tovarne čevljev Peter Kozina & Komp., Ljubljana, Breg štev. 20.